

Mortan Johannesen, skipari á Suðringi skrivar um útländsku ránsveiðuna á djúpum vatni undir Føroyum

Fyri einum ári síðan gjørdi eg vart við ta ránsveiðu, sum vesturtýskir trolarar framdu undir Føroyum. Eg visti á, at teir fiskaðu ótarnaðir, og at teir litið og einki gövu upp av tí, sum teir fiskaðu, til vaktartænastuna.

Henda greinin visti seg at hjálpa, tí menn tóku sær um reiggj, kannaðu landingarnar í Vesturtýsklandi og funnu út av, at landingarnar lógu úr 50% upp til 100% omanfyri teimum uppgivnu nøgdunum.

Nú er spurningurin hvussu stóðan er í dag — eitt ár seinni. Eftir mínum tykki er hon litið mætari. Teir vesturtýsku trolararnir liggja her framvegis og fiska rundan um oyggjar okkara og er tað hetta, sum fær meg at taka til pennin.

Tann fiskur, ið hesir trolarar taka, er kongafiskur.

Sum tey flestu vita so veksur kongafiskur ógvuliga seint. Hann er 10–12 ár, áðrenn hann leggur — hesin fiskur gyttur ikki men leggur livandi ungar. Kongafiskur er stak góður matfiskur og stak góður marknaðarfiskur í Europa — serliga í Týsklandi og í Fraklandi. Har verður latin góður prisur fyri hann og tí eiga vit eina framtíð við hesum fiski, um væl verður farið um hann. Hetta síðsta er av størsta týdningi, tí kongafiskur er ein sera viðbreðkin stovnur.

Eg vil fegin venda aftur til vesturtýska flotan, sum liggur og fiska burtur av hesum stovni. Tað er ikki nóg mikið við, at hesir trolarar enn bera seg at sum fyri einum ári síðan — nei teirra fiskiskapur er uppaftur meira vandamikil enn áður og skal eg greiða frá, hvi so

er.

Eftir at hesir útländsku trolarar hava fiskað kongafiskastovnin so hart, at hann nú er munandi minkaður, hava teir lagt seg eftir at fiska tann heilt smáa fiskin, ja, ein kann næstan kalla tað kongafiskayngul. Ein og hvør skilur, hvør endin verður, tá yngulin hjá hesum seintvaksandi fiski verður veiddur. Hvat verður so av hesum smáfiski? Hann er ov lítill til at kunna seljast til matna á vestureuropæiska marknaðinum og fer ein stórur partur av honum tí til mjøl.

Skipini hava kortini onga neyð, sjálvt um veiðan fer til mjøl, tí innan fyri EF er minstiprisur á fiski uttan mun til, hvat slag tað er. Hetta merkir, at tá keyparin ikki vil lata minstipris fer fiskurin til mjøl ella minkafóður fyri litið og lætt. Samstundis er

ein grunnur sum tryggiar skipinum tað, sum restar í minstapris. Fyri kongafisk er hesin minstiprisur 4,40 kr. pr. kg. Hetta merkir við øðrum orðum, at ein partur av okkara virðismikla kongafiskastovni endar á vestureuropæiskum mjølvirkjum við studningi frá EF.

Hvorjar reglur ganga vit sjálvir so eftir? Jú, vit hava eitt minstamat fyri veiði av kongafiski og tað er 35 cm ella 800 gram. Íslendingar hava eina minstuvekt upp á 500 gr. fyri stk., og tann sum fiskir minni kann koma undir bót.

Tann kongafiskurin, sum vesturtýskir trolarar fiska á djúpum vatni eystur av Fugloyarbankanum er frá 250 til 600 gram stórur. Hvat sigur fiskivinnu-málaráðharrin til hettar og hvat siga teir fiskifrøðingar, sum av og á eru at hoyra í útvarpinum um yngulkanning-

ar og stovnsmetingar?

Teir siga kanska, at hasin smái kongafiskurin ikki verður størri, tí hann er eitt slag fyr seg — altso eitt annað slag enn tað, sum fæst á grynri vatni.

Eg meti, at hetta er ikki so. Eg meti, at tann stóri og góði kongafiskurin, sum fæst vestur úr Mykinesi og á rygginum millum Føroyar og Ísland, er sama slagði sum tað, ið fæst á djúpum vatni eystan fyri Føroyar — hann er bert ikki fullvaksin tá, hann fæst har.

Eg fari at heita á allar avvarðandi um at skipa so fyr, at væl verður farið um okkara fiskastovnar, serstakliga teir, sum vaksa seint. Hetta er nú einaferð tað, við skulu liva av. Hetta er tað ráevni, sum kvinnur og menn tilvirka á flakavirkjum runt um landið, og hetta er tað, sum okkara sjófólk og okkara skip skulu liva av í

framtíðini. Vit hava ongan idnað ella landbrúk at fella aftur á eins og fransar og týskarar. Vit hava bert fiskivinnuna og um fá á bert føroyargrunnarnar at lita á. Eru ta okkara fiskastovnar so hart fiskaðir av EF-skipum, at ov litið er eftir til okkum sjálvi, so fer at standa illa til.

Eg fari tí at heita innliga á okkara fiskimálaráðharrar og okkara fiskifrøðingar um at ansa betur eftir okkara fiskastovnum á djúpum vatni. Tit eru teir einastu, sum í løtuni kunnu gera nakað við hettar. Latið okkum hava eitt gott og sterkt eftirlit og latið okkum steðga EF-skipum í at fiska tann smáa fiskin líkamikið hvat slag, tað so er. Hetta er so mikið meira álvarsamt, sum fiskur á djúpum vatni veksur seinni enn fiskur á grunnum vatni og má tí farast serliga væl um hesar fiskastovnar.

Til fiskimálaráðharran og fiskifrøðingarnar:

Ansioð betur eftir fiskastovnunum á djúpum vatni — virðismikil kongafiskur fiskaður undir Føroyum endar á europæiskum mjølvirkjum við EF-studningi

Samsvarar við søguna

Tað, at teir borgarligu gingu saman um ein lista til býráðsvalið á Tveroyri (Tjóðveldið íroknað), er sjalvandi nakað nýtt fyri teg, sum ikki kenna søguna, men hetta er fullkomiliga í trá við borgarligan hugsunarhátt. Tað, sum nógvi ikki vita, er, at Tjóðveldisflokkurin varð roknaður sum reinur skutilsveinur hjá kapitalismuni, og nú hevur hann eisini strika sosialismuna av stevnskránni.

Fyri okkum, sum kenna mannagongdina, kom tað ikki óvæntað, tí hetta er

ikkí fyrstuferð, at allir flokkarnir eru gingnir saman í ein bólk móti javnaðarmonnum á Tveroyri. Og hvi, jú, tað sum plínir teir, er, at fakfeløg og einstaklingar eiga flakavirkíð og fleiri av teimum skipum, sum avreiða har. Og tað mugu teir fyrri alt í verðini ikki samb. stevnunar hjá hinum flokkunum.

Men hvat sigur tingmanning og stjórn Tjóðveldisflokksins og allir veljarar teirra, um at teirra oddafiskar ganga saman við sambands-

monnum, sum eru teirra verstu fíggindar. Hvussu oftani eru ikki Erlendur Patursson og aðrir av tjóðveldiskappunum farnir upp á tingsins røðarpall og pota niður í sínar veljarar, at teir fóru ongatið í samgongu við Sambandsflokkin?

Men hvat, tað er ein frálíkur máti at heilavaska sínar veljarar uppá og Føroya fólk annars. Nei, Erlendur, tú ert ferdigur sum oddafiskur, tínn egnu lurta ikki eftir tær. Tú hevur mist tamarhaldið á flokkinum og ongatið er

tað komið so klárt til sjóndar sum nú!

At stóðan er hin sama á øðrum plássum, ívast javnaðarmenn ikki í. Siggja sambands- og tjóðveldismenn sær ein tjans at taka saman hendur í bygda- og býráðum, so gera teir tað. Vágs býráð er jú eitt fint dømi.

Ti stendur valið, sum so mangan, um tvær leiðir: javnaðarleiðina ella borgarligu leiðina. Eitt veit eg, og tað er, at tað dámar hverki tjóðveldis- ella sambandsmonnum, at hesir báðir ganga saman — og tí vóna vit, javnaðarmenn, at teir velja okkum.

Veljari

MAZDA 818

3 1/2 ára gamal, koyrt 42.000 km. til sølu.

Tlf. 13798

TØKK

Øllum tykkum mongu, sum við gávum, telegrammum, uppringingum og vitjan inn á gólvið, gjørdur mær 75 ára dagin 9/11 ógloymandi, takki eg hjartaliga.

Mikkjal Samuelson
Uppsagaløta